

Årsmelding Strihår

Helse og gemytt 2017

Helse:

Hofteledds dysplasi

Totalt 88 hunder er røntget i 2017, 14 flere enn i 2016. 2 hunder er re-røntget med samme resultat C.

Resultat: 60 hunder med A-hofte

16 hunder med B-hofte

11 hunder med C-hofte

1 hund med D-hofte.

Dette gir en HD-prosent på 13,6.

Hunder røntga i 2017 med B-hofte utgjør 18,2 prosent.

I 2017 er det røntga 14 flere hunder enn i 2016.

Prosenttallene for HD de seineste årene ser slik ut:

2012: 8%

2015: 20%

2016: 9,5%

2017: 13,6%

Hunder som ikke har A-hofte i populasjonen har sett/ser slik ut:

2015: 40%

2016: 38%

2017: 32%

(Resultatene er hentet fra NKK Dogweb for hunder avlest fra 01.01.2017-01.01.2018.)

For få hunder røntges. Dermed får vi for få hunder med kjent hoftestatus og sikkerheten i databasen blir ikke som ønsket, ref avlsplan. Selv om røntgingstallet er høyere enn på flere år maner AR oppdrettere og eiere til hunder om å få røntga hoftene.

I følge avlsplanen er målet å få en bedring av HD-status for rasen til 95% HD-fri. Det er en lang vei å gå når vi ser det økende tallet for B-hofte. Med flere B-hofte ser vi at forekomsten av C-hofte øker. I 2017 ser vi at av 10 av hundene med C-hofte kommer 8 ut av kombinasjoner hvor enten mor, far eller begge er etter kombinasjoner med svenske, danske eller tyske foreldre. Noe norsk blod viser at arvbarheten for HD på SV er høy ved at avkom gir HD slik foreldrene gjorde. Vi vet også at arvbarheten for HD er høyere på SV enn på andre raser.

Oppdretterne oppfordres til å være svært nøye mht valg av partner når man planlegger kull. De som ønsker å avle må i større grad ha en plan lengre enn til ett kull. Forhåpentligvis holder avlsdyrene et nivå indeksmessig som gjør at man i planleggingen skjeler til jaktlige egenskaper og ikke har hovedfokus på HD. Hjelpemidlene dogweb og datahound er tilgjengelige for alle. I tillegg er det mulig å be om hjelp med å sannsynlighetsberegne helse/HD i tenkte kombinasjoner. Uheldigvis finnes det

fortsatt oppdrettere som hevder at HD ikke er noe problem verken for rasen, hunden, oppdrettet eller kjøper.

Tidligere hadde vi ikke helsekunnskap om annet enn den enkelte hund. I dag har vi mengder av data samla om hunden og hele slekta. Dette gir oss mulighet til å beregne et indeks som hjelper oppdretterne til å unngå å gjennomføre risikokombinasjoner.

Problemet med å bruke utenlandske avlspartnere er den mangelfulle informasjonen vi har om helse/HD. Sverige innfører først nå indeksberegning for HD. Avlsrådet mener tiden ikke er inne for å lempe på krav til HD for avlscopyene.

Von Willebrands sykdom:

NKK krever kjent vWD status før registrering av kull. For godkjenning av paringer må eier legge frem dokumentasjon på at foreldredyrene er fritestet. Det er et krav ved godkjente paringer at vWD-status er kjent på forhånd. De fleste hunder som brukes i avl nå har status fri fordi deres foreldre eller besteforeldre er fritestet.

I følge avlsplanen er det et mål at populasjonen skal være fri for gener som disponerer for denne sykdommen. Verken sykdom eller gen som disponerer for sykdommen er påvist de siste årene. Dette viser at kravet om fristatus for avl har virket etter hensikten.

Annet helse:

AR får sporadisk melding om tilfeller av allergi og epilepsi. AR noterer til internt bruk og følger med på utviklingen. For 2017 har vi ikke fått flere meldinger enn normalt om disse eller andre lidelser. Mørketallene vil alltid være der. Oftest er det kjøpere til hund som melder. Svært sjelden er det oppdretter som melder. Uten at vi våger åpenhet om avl gjør vi rasen urett. Det er derfor å håpe på at alle med strihår er åpne om, og deler informasjon om helse. Ryktebørsen er som kjent upålitelig og ikke ønska. Et mål for AR er å unngå å sette sammen kombinasjoner hvor man risikerer allergi eller epilepsi.

GEMYTT

Inntrykket av strihåren for 2017 er at den har et stabilt og vennlig gemytt. Det er sjelden det blir rapportert om hunder med uønsket adferd til avlsrådet. I 2017 er det ikke meldt om gemyttlige avvik til NKK fra jaktprøver eller utstillinger. AR prøver å holde oversikt gjennom interne notater.

Av og til meldes det om hunder som piper, er urolige og har mye lyd, henger og loser og hunder som mangler evne til å arbeide konsentrert. NKK har ferdigstilt arbeidet med Mentaltest Hund. Denne testen kan fortelle eiere om hva hunden er god til, hva den mestrer og hva som blir vanskelig for hunden. Alt vi vet kan vi bruke i det daglige arbeidet i trening og dressur. Denne testen er ny og relativt lite brukt til nå.

AR har utformet et brev til dommerstanden der vi ønsker at de blir flinkere til å melde om adferd som er uønska, dette går igjennom av styret før det evt sendes. Dersom hendelser ikke noteres på dommerskjema blir de glemt og vanskelig å fange opp. Som raseklubb er vi tjent med å få kjennskap til andre uønska gemyttlige sider enn aggresjon.

Det vil være til god hjelp for avlsrådets arbeid å ha bredest mulig kjennskap til rasens gemytt, på individnivå, for å unngå å sette sammen uheldige kombinasjoner.

Strihår og jaktprøver 2017

Strihår har startet totalt 693 ganger på jaktprøver i 2017. Det er omtrent likt med fjoråret. Disse jaktprøvestartene har gitt premie på 25,1% av startene. Det er en meget bra uttelling, og bedre enn i 2015 og 2016 hvor premieringsprosenten var 19,6 og 21,3. Gjennomsnitt for karakterene er: Jaktlyst 4,2, fart 4,2, selvstendighet 5,8, søksbredde 3,5, reviering 3,6 og samarbeid 3,8. Dette er på samme nivå som de to foregående år.

På jaktlige egenskaper i inneværende avlsplan er følgende egenskaper vektet: Viltfinnerevne 30%, Jaktlyst 50%, reviering/samarbeid 10% og djervhet/reising 10%. Jaktlyst er vektet sterkest, og går en igjennom jaktprøvestartene på de enkelt hundene så er det fortsatt mange som på en god del starter får karakter 3 og 2. Så det er fortsatt rom for å øke bredden av hunder som får overveiende 4 og 5 på jaktlyst.

For å vise at strihår kan matche seg mot andre raser på jaktprøver er det viktig at rasen vår har en bredde av hunder som kan oppnå 1. premie. I 2017 er det 27 strihår som har fått til sammen 38 førstepræmier. Dette er en oppgang på 4 hunder og 5 førstepræmier fra året før. 7 unghunder har fått til sammen 10 førstepræmier. I AK har vi fått 19 førstepræmier, og dette har gitt en tilvekst på 10 nye VK hunder. 7 hunder har fått til sammen 9 x 1.VK.

Dersom en ser på jaktindeksene på disse førstepræmiehundene så har de samleindeks på jakt som er betydelig høyere enn gjennomsnitt for rasen. Hunder som har førstepræmie i kvalitetsklasser har en jakt samleindeks på 215, og i VK 211. Når det gjelder HD indeks så har de 27 strihårene en gjennomsnittlig HD indeks på 205, og det er gledelig at den er over gjennomsnitt for rasen siden det er sannsynlig at det vil bli avlet på en del av disse strihårene. Selv om der også er noen hunder som har lav HD indeks.

Når det gjelder SV og høystatus jaktprøver, så hadde vi en god deltakelse på NM vinter med 10 VK hunder som stilte. 2 strihår gikk videre til semifinale, Fallvinden's D-Mattis med 2.VK kval og A-Myrtel Av Brandsegg Søndre på søk. Men ingen lyktes i å komme til finale. På NM Vinter lag stilte Ben Av Raisjavvri, Fallvinden's E Likka og Fallvinden's D Mattis. SV laget gjorde en hederlig innsats og fikk 38 poeng. Mattis hadde fuglearbeid som dessverre ikke ble tellende fordi fugl gikk på for langt hold, hadde fører vært på hold så ville SV i alle fått bronse foran ES laget som hadde 35 poeng.

På NM høyfjell var det som tidligere år tynt besatt av strihår som stilte på kvalifisering. Det kreves 1.VK for å kunne stille på NM høyfjell, og det er å håpe at flere strihår kvalifiserer seg i fremtiden slik at vi får større sjanse for at en lykkes i finalen.

Ben Av Raisjavvri klarte nok en gang å komme til semifinale på søk, men lyktes ikke i nå finalen. På NM lag høst stilte Ben Av Raisjavvri, Tareskogens Rogg og Fallvinden's D Mattis. Hundene gjorde en hederlig innsats på søk, og når Ben Av Raisjavvri også lyktes i fuglearbeid så ble det en historisk dag for NVK med gull til korthårlaget og sølv til strihårlaget.

På NM skog var det også tynn deltakelse med bare 3 SV. En Ja gikk som eneste SV til semi med 2.VK kvalifisering, men lyktes ikke i å nå finaleplass.

På NM lavland fikk SV Munkefjellets Palo 1.VK kval. og Schou's Sara fikk 4.VK kval. Det ble nok en stor suksess for NM laget på lavland, som bestod av Ullekalv Si-Frøken, Speldragets F Golddiger og Landinarnas Trygve. Med godt søk og fuglearbeid på både Frøken og Trygve så ble det nok et historisk sølv, sammen med KV laget som fikk sin tredje NM lag gullmedalje 2017.

Registreringer og kontakter med AR

Antall nye strihår

I følge registreringstall fra NKK har vi i 2017 hatt 26 «kull», dette inkluderer importere fra utlandet som innbefatter 13 valper/hunder. Av disse 13 importene kom 10 fra Sverige (3 fra samme kull) og 3 fra Danmark. I NKK er det altså registrert 13 strihår-kull i 2017, med til sammen 138 valper. Dette gir en gjennomsnittlig kullstørrelse på 8,1 valp. Det må nevnes at ikke alle kull født i 2017 er med i denne oversikten, da det er noe forsinkelse i registreringstall fra NKK. Dette betyr også at 2 kull fra 2016 er med i oversikten. 120 av de 138 valpene ble født i 2017. Dette er en økning fra 2016, hvor det ble født 105 valper.

Forespørsler

I 2017 hadde avlsrådet kontakt med flere tisper-eiere rundt omkring med spørsmål om kombinasjoner. De fleste tisper-eierne hadde funnet hannhund på eget initiativ og ønsket å dobbeltsjekke at den ønskede kombinasjon ble «godkjent», altså at de oppfylte avlskriteriene satt av NVK. I alt hadde vi ca 20 kontakter med tisper-eiere. Av disse var 7 kontakter der eierne ønsket forslag til hannhund – resten var kontakter der hannhund allerede var bestemt. Det har kommet 1 forespørsel som ikke oppfylte kravene bestemt av RS, men som likevel ble gjennomført. I tillegg forespørsler fra 2 tisper-eiere som vurderte å sette kull på tispene sine men som avsto. To henvendelser kom helt på tampen av året der avgjørelse enda ikke er tatt.

Avles det mye utenfor klubben?

Av de 13 kullene registrert i 2017 ble 5 av kullene gjennomført uten å ha hatt kontakt med avlsrådet. Ingen av de 5 kullene hadde oppfylt kravene til "godkjent" parring i NVK av ulike grunner. To av kombinasjonene nådde ikke opp til indeksskravet (den ene verken HD- eller Jaktindeksskravet, den andre var to poeng under jaktindeksskravet). En annen kombinasjon kunne ikke blitt godkjent grunnet manglende avkomsgranskning mtp HD. Den fjerde kombinasjonen ble ikke godkjent grunnet manglende premiering hos tispene (denne tispene har oppnådd gode premieringer i etterkant og er nå godkjent avlshund).